

Gródek, 07 września 2020 roku

**Stowarzyszenie na rzecz Praworządności w Szkołach
„Stowarzyszenie Umarłych Statutów”**

kontakt@umarlestatuty.pl

KRS: 0000830651

Znak sprawy: PO.08.01-IX/2020

Sz. P. Anna Maria Wyrzykowska

Dyrektor

Szkoły Podstawowej nr 3

im. Mikołaja Kopernika w Trzciance

Szanowna Pani Dyrektor,

nasze Stowarzyszenie uzyskało informację o tym, że Szkoła wymaga złożenia negatywnych oświadczeń woli o nieuczestniczeniu uczniów w zajęciach religii.

Jak wynika ze wzoru oświadczenia, opublikowanego na stronie internetowej Szkoły (<http://www.sp3trzcianka.linuxpl.com/index.php/ogloszenia/dzial-plikow/func-startdown/105/>), rodzice uczniów mają wyrazić swoją wolę co do tego, czy ich dziecko będzie uczęszczało na zajęcia religii, czy też nie. Oświadczenie jest tak skonstruowane, że rodzice muszą się wypowiedzieć ws. uczestniczenia ich dziecka w zajęciach religii.

Chciałbym zwrócić uwagę Pani Dyrektor na to, że zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 983; dalej: „rozporządzenie”), naukę religii organizuje się na życzenie rodziców. Rodzice powinni złożyć w szkole pozytywne oświadczenie woli wyrażające chęć uczestniczenia ich dziecka w zajęciach religii. **Nie ma natomiast żadnych podstaw prawnych do tego, żeby wymagać od rodziców negatywnych oświadczeń woli związanych z uczestnictwem ich dzieci w zajęciach religii.**

Zwracam uwagę, że zajęcia religii są zajęciami nieobowiązkowymi, uczniowie nie są na religię domyślnie zapisani, więc i bez złożenia oświadczenia o „nieuczęszczaniu w zajęciach religii” nie uczestniczą w takowych. Wobec tego wymaganie przez szkołę negatywnych oświadczeń woli związanych z uczestnictwem uczniów w zajęciach religii jest całkowicie niedopuszczalne. Działanie takie narusza konstytucyjnie gwarantowaną

wolność sumienia i religii, w ramach której każdy ma prawo do tego, by nie być obowiązany przez organy władzy publicznej do ujawnienia swojego światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania – a wymuszanie na rodzicach składania negatywnych oświadczeń woli związanych z organizacją nauki religii w szkole zmusza ich do tego, by swój światopogląd ujawnili.

Może się taki wniosek wydawać nielogiczny, ale każda racjonalnie myśląca osoba musi tak zinterpretować niewyrażenie przez rodziców chęci udziału ich dziecka w zajęciach religii, że uzna, że rodzice nie są katolikami albo że co najmniej nie podzielają do końca katolickiego sposobu wychowania dzieci (podobnie Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku w sprawie *Grzelak przeciwko Polsce*, skarga nr 7710/02¹: „Trybunał uznaje, że brak oceny z „religii/etyki” zinterpretowany zostanie przez racjonalnie myślącą osobę jako wskazanie, że trzeci Skarżący nie uczestniczył w zajęciach z religii, które były powszechnie dostępne, a więc jest najprawdopodobniej osobą nie posiadającą wierzeń religijnych. (...) Wniosek ten nabiera szczególnego znaczenia w odniesieniu do kraju takiego, jak Polska, którego większość populacji przyznaje się do wyznawania jednej religii.”).

Procedura stosowana w szkole jest zatem skrajnie niezgodna z prawem.

Ponadto zwracam uwagę, że zobowiązanie rodziców do wypełniania dodatkowej „informacji” również jest niezgodne z prawem, i to na kilku poziomach.

Przede wszystkim „informacja” jest tak skonstruowanym oświadczeniem, które zakłada, że uczeń nie będzie uczestniczył w zajęciach religii już do końca edukacji w szkole, a zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia, życzenie organizacji zajęć religii może być wyrażone w dowolnym momencie.

Po drugie, zgodnie § 3 ust. 3 rozporządzenia, szkoła jest obowiązana zapewnić w czasie trwania lekcji religii lub etyki opiekę lub zajęcia wychowawcze uczniom, którzy nie korzystają z nauki religii lub etyki w szkole. Zatem bezpodstawne jest wymaganie, aby rodzice zobowiązywali się do tego, żeby ich dziecko przebywało w czasie zajęć religii „na terenie szkoły (tzn. w świetlicy pod opieką nauczyciela świetlicy)”.

Po trzecie, bezpodstawne jest wymaganie od rodziców, aby musieli prosić szkołę o to, żeby ich dziecko później przychodziło do szkoły/wcześniej z niej wychodziło, gdy religia jest odpowiednio pierwszą bądź ostatnią godziną lekcyjną. Wtedy, gdy religia jest bowiem pierwszą godziną lekcyjną, to uczeń zaczyna swoje lekcje zgodnie z pierwszą lekcją w swoim planie lekcji; jeśli religia jest ostatnią lekcją, to uczeń kończy swoje lekcje

¹ Wyrok ETPC z 15.06.2010 r., 7710/02, *Grzelak przeciwko Polsce*, HUDOC.

zgodnie z ze swoim planem zajęć. Tutaj chciałbym podkreślić, że uczeń nieuczęszczający na lekcje religii nie ma jej w planie i normalne jest, że uczęszcza on do szkoły w godzinach wynikających z jego planu zajęć. Trzeba pamiętać, że przepis § 3 ust. 3 rozporządzenia ma zastosowanie wówczas, gdy religia znajduje się w środku dziennego planu zajęć.

Po czwarte, „informacja” – całkowicie bezpodstawnie wymagana oraz jak wskazano, całkowicie niepotrzebna – po raz kolejny zmusza rodziców do tego, by na piśmie oświadczali, że ich dziecko nie uczestniczy w zajęciach religii, a jak już wyżej wskazano, narusza to prawo do nieujawniania światopoglądu, przekonań religijnych lub wyznania.

W związku z tym, że **w Szkole zajęcia religii są organizowane z rażącym naruszeniem przepisów rozporządzenia** Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (tekst jednolity Dz.U. 2020 poz. 983) oraz naruszają konstytucyjnie gwarantowaną wolność sumienia i wyznania wnoszę o:

1. niezwłoczne dostosowanie zasad organizacji zajęć religii w Szkole do obowiązującego prawa poprzez wycofanie wymogu składania przez rodziców negatywnych oświadczeń woli oraz dodatkowej „informacji”.

Chcąc ułatwić Pani Dyrektor dostosowanie szkolnych regulacji do wymogów prawa, zachęcam do lektury opracowanego przez nas artykułu, który dotyczy poruszanej w piśmie problematyki:

- *Organizacja zajęć religii w szkołach. Zasady*
(<https://umarlestatuty.pl/2020/09/06/organizacja-zajec-religii-w-szkolach-zasady/>).

Do wiadomości:

- 1) Sz. P. Mirosław Dzieniszewski
Dyrektor Delegatury
Kuratorium Oświaty w Poznaniu Delegatura w Pile

(—) ŁUKASZ KORZENIOWSKI
Prezes Zarządu